

Utbildningsdepartementet

Via e-post

Remissvar U2020/04134/GV

Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolanskolan

Svenska Fäktförbundet har i dagsläget nationell idrottsutbildning på sex gymnasieskolor i landet med totalt 23 manliga och 6 kvinnliga elever. Förbundet har inte något riksidrottsgymnasium.

Förbundet bedömer att NIU sammantaget har betydelse för förbundets elitutveckling. I dagsläget har nio av de 28 fäktare som ingår i våra fyra seniorlandslagsgrupper (florett och värja, damer respektive herrar) fått sin gymnasiala utbildning vid ett NIU.

Svenska Fäktförbundet har sammanfattningsvis förståelse för de problem som lyfts fram i promemorian angående NIU. Det har tagit tid för ett mindre förbund med begränsade resurser att förstå hur man bäst bör agera i arbetet med att certifiera och stödja NIU och det är uppenbart att systemet behöver ses över.

Beklagligtvis ser vi inte att den föreslagna lösningen innebär en lämplig lösning utifrån vår situation. Förslaget innebär istället att vi kommer att förlora ett värdefullt stöd för vår elitutveckling i form av NIU och sannolikt inte få nytta av de föreslagna gymnasie- och gymnasiesärskoleutbildningarna med specialidrottsinriktning.

Först och främst vill förbundet framhålla att vi anser att kostnaderna för den satsning som föreslås med fog kan ifrågasättas. Vår förhoppning var att det nya förslaget skulle leda till att kostnaderna för RIG, drygt 40 miljoner kronor, skulle minska till förmån för ett stöd till NIU-systemet då uppläggningsenheten med riksintag egentligen enbart är gynnsamt för ett fåtal större individuella idrotter.

I promemorian föreslås nu istället att 125 miljoner kronor ska satsas på en efterföljare till riksidrottsgymnasierna. Att satsa ett belopp av denna storlek på elitutveckling av en åldersgrupp som inte är mogen för en elitsatsning, där de möjliga negativa konsekvenserna av en sådan för tidig satsning såväl under som efter idrottskarriären är väl belagda, är tveksamt. Detta inte minst mot bakgrund av att de statliga medel för elitidrott som i dagsläget fördelas som stöd till elitidrott endast uppgår till drygt 80 miljoner kronor.

Vår inställning är att det behöver finnas anpassningar i gymnasieskolan för att möjliggöra en ganska omfattande satsning på idrotten under gymnasietiden. Anpassningar gällande schema för att ge tid för träning under kunnig ledning, flexibilitet för ledighet vid träningsläger, viktiga tävlingar och mästerskap är väsentliga. Det ska vara möjligt att göra goda resultat för en aktiv idrottare som lägger många timmar per vecka på fäktning och samtidigt vara en engagerad elev i gymnasieskolan. Sådana

åtgärder är mycket betydelsefulla för att utvecklingen av en aktiv ska kunna fortsätta och helst intensifieras successivt under gymnasietiden. Vi förväntar oss att gymnasieutbildningen på alla håll i landet i rimlig utsträckning ska tillgodose dessa behov och vi skulle ha kapacitet att stödja enskilda gymnasieskolor i denna fråga.

Den föreslagna modellen passar inte fäktsporten eftersom vi sannolikt inte kommer att kunna samla tillräckligt många elever på samma ställe. Detta beror bland annat på att vi som förbund inte har de resurser som behöver skjutas till för att säkerställa kvalitén och göra utbildningen attraktiv. Men vi har heller ingen önskan att samla denna åldersgrupp på detta sätt av skäl som framgår nedan. Den möjlighet som NIU ger att kvalitetssäkra de aktivas träningsmässiga och idrottsteoretiska utbildning med hjälp av specialidrottsämnet har haft stor betydelse. Det är beklagligt att denna lösning nu föreslås försvinna.

Det är vår ståndpunkt att ingen press överhuvudtaget bör läggas på en 15-åring att flytta hemifrån för att satsa på sin idrott. Detta bygger vi på den utvecklingsmodell av idrottare som vi och Riksidrottsförbundet anvisar och som vi anser är vetenskapligt belagd. Vi vill inte medverka till att bygga upp en motivation att bli elitidrottare under högstadieåren och på så sätt tvinga fram ett onödigt livsval hos våra 15-åriga fäktare. De åren ska karakteriseras av glädjen av att lära sig, delta och utvecklas inom idrotten – inte av målet att tillhöra en "elit". För de fäktare som själva vill flytta till annan ort för att få bättre träningsförutsättningar har vi god erfarenhet av att de flyttar till NIU och införlivas i den befintliga träningsmiljön.

Fäktare som ska börja gymnasiet är inte alltid färdiga med sin tekniska grundutbildning (vilket inte behöver hindra att de gör mycket goda resultat) och en ny personlig tränare och ny träningsmiljö kan i det läget skapa problem för dem. I vår idrott är det den inre motivationen hos den aktive och dennes tränare samt träningsmiljön i övrigt som är avgörande för att få fram seniorelitfäktare. Om dessa relationer måste brytas, speciellt om det upplevs som framtvingat, kan det leda till att den aktive slutar i förtid.

Det är långtifrån okomplicerat att de aktiva i en ålder, när det är högst osäkert att de kommer att ha seriösa elitambitioner som vuxna, flyttar hemifrån, byter tränare och träningsmiljö samt förlorar sitt sociala umgänge. Ett system med ett "riksfäktningsgymnasium" riskerar att få aktiva att sluta, minska motivationen hos de förenings-tränare som är bäst på att utbilda unga fäktare samt att i viss mån utarma de lokala föreningsmiljöer som vi är beroende av för att kunna utveckla fäktare. Det är samtidigt tveksamt om det skulle ha några positiva effekter för nivån i seniorelitfäktningen.

Vi ser inte att den föreslagna lösningen med anpassning av vissa kursplaner i ämnet idrott och hälsa i syfte att erbjuda ett alternativ på hemorten har några förutsättningar att ersätta den positiva effekt NIU haft på elitutvecklingen inom svensk fäktning. I nuläget är det vår bedömning att denna möjlighet kommer att få begränsat intresse från fäktarnas sida.

Stockholm 2020-11-15

Svenska Fäktförbundet

Pierre Thullberg

Generalsekreterare, e u